

Barris de Muntanya de Barcelona

Revisió 15/7/2015 aprovada per assistents jornada de conclusions

CONCLUSIONS DEL GRUP DE TREBALL DE BARRIS DE MUNTANYA

Els barris de muntanya; entitats veïnals dels barris de Barcelona limítrofs o integrats total o parcialment en el Parc Natural de Collserola volen aportar al conjunt de la ciutadania les següents conclusions com criteris consensuats entre les persones participants.

1. La declaració del Parc Natural de la Serra de Collserola, aconseguit el 2010, és una conquesta popular, una fita de referència de la **salvaguarda d'un patrimoni natural** del nostre país que cal considerar com un bé comú. Les persones residents dins i al seu voltant adopten un compromís de custòdia d'aquest capital natural singular.
2. **Els barris i nuclis habitats de muntanya existeixen**, tant dins com al voltant del Parc Natural, són més d'una vintena, tan sols al terme municipal de Barcelona. Fer-los visibles vol dir delimitar la seva presència, sigui compacta com dispersa, disposar d'informació del nombre d'habitatges, població, trets històrics com característics, tant en la vesant de patrimoni monumental com no monumental.
3. Demanem que l'avanç del "Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola" (**PEPNat**) **sigui retirat i s'iniciï una nova redacció**. Els criteris de preservació que són inherents al Parc Natural de la Serra de Collserola han d'evitar el creixement urbanístic i l'ús de recursos no renovables. Han de fer normativa la contenció de recursos i capgirar la metodologia per elaborar un nou pla especial que tingui una plena i total participació ciutadana, garanteixi la prioritat de l'interés públic sobre l'interès privat amb respecte alhora dels drets legítims de les persones.
4. La ciutadania dels barris de muntanya de Barcelona necessita **una autoritat municipal comuna** única i dinàmica, una unitat de gestió per sobre dels districtes. Es tracta de resoldre els problemes de les especificitats que comporta la vida en entorns allunyats del transport públic, de serveis bàsics sanitaris, escolars, assistència social, d'abastiment d'aliments i comerç, sempre amb la premissa del compromís amb els objectius de preservació de l'entorn natural. Aquesta autoritat ha de fer xarxa amb les autoritats

Barris de Muntanya de Barcelona

metropolitanes, dels altres municipis, de la pròpia autoritat del parc natural, amb una dotació extraordinària de recursos.

5. Les afectacions urbanístiques són derivades de dinàmiques que venen del Pla General Metropolità (PGM) i tenen 40 anys d'antiguitat.

L'administració no ha donat sortida a les persones residents dels barris de muntanya afectats. Tal situació, amb la consegüent inestabilitat emocional que comporta, hauria de considerar a les persones i famílies afectades pels conflictes derivats per dites afectacions com veïns amb drets adquirits a l'habitatge, amb qualificacions de verd forestal o parc natural, com són els casos de Font del Gos, Torre Baró, les Planes de Barcelona i Vallvidrera.

No considerem com veïns amb aquests drets a aquells que, amb coneixement de les afectacions urbanístiques, estan comprant o fent operacions de compra-venda amb fins especulatiu en els darrers anys.

Demanam una revisió del planejament i una actualització en el planejament futur que contempli aquesta realitat, de tal forma que las propietats puguin ser transferides indefinidament en primer grau i, en cas de venda, la administració tingui dret de tanteig i retracte.

6. El Parc Natural i el seu voltant no pot encabir nous equipaments privats o públics que col·lapsin l'accés, obliguin a fer nous aparcaments, vials, carrers... no poden cobrir els dèficits d'equipament urbans ni substituir-los. Per tant, totes les zones qualificades com equipament pel PGM haurien de ser revisades.

L'herència del Pla General Metropolità (PGM) de juny del 1976 respon a criteris molt allunyats a la salvaguarda del patrimoni natural i els bens comuns. La seva pervivència ha estat un continu risc pel suport que ha comportat a activitats especulatives i destructives. Quan ha calgut s'ha modificat per encabir iniciatives empresarials privades i públiques, però no s'ha modificat per posar-lo al servei del parc natural i la protecció del paisatge i zones boscoses i verdes. Els nous equipaments que siguin necessaris s'han de crear com a resposta a les necessitats del parc i dels seus habitants, i han de restar integrats en l'entorn natural on s'insereixin.

7. El PGM és una eina obsoleta que ha estat emprada molt sovint per legitimar l'especulació urbanística i la destrossa els valors naturals i patrimonials de Collserola. És una mostra d'irresponsabilitat de la classe política i de tots i cadascun dels partits que han governat Barcelona i el seu àmbit metropolità. Reclamem l'urgent redacció i aprovació del **Pla Director Urbanístic Metropolità (PDUM)** i planejament derivat amb criteris que

Barris de Muntanya de Barcelona

incorporin, com a prioritat, la consideració de Parc Natural de la Serra de Collserola i Xarxa Natura 2000 de la Unió Europea amb la previsió dels espais de connexió amb espais naturals veïns i amb les limitacions urbanístiques que permetin reconstruir la pèrdua d'espai natural i la seva fragmentació.

La protecció de Collserola no serà efectiva sinó se solucionen els problemes de fragmentació interior i de manca de connectivitat amb els espais naturals que l'envolten. La figura de Parc Natural s'ha d'estendre a determinats espais de l'interior de la serra que n'han quedat exclosos o que en un futur es puguin desclassificar o desprogramar, mentre que els previstos Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola i Pla Director Urbanístic Metropolità, han de garantir la preservació dels espais amb valor connectiu del seu entorn.

8. Pal-liar i evitar les ferides i agressions al parc i pre-parc:

L'anomenat túnel d'Horta, és un projecte viari previst pel Pla General Metropolità des del barri d'Horta fins Cerdanyola del Vallès que preveu la construcció d'una autovia de dos carrils per sentit travessant la Serra de Collserola. Part del traçat seria soterrat i que podria suportar una mitjana de 20.000 vehicles diaris. Malgrat ser un projecte paralitzat, amb posterioritat s'ha parlat d'un túnel ferroviari. Demanem la seva desprogramació que de retruc facilitarà les solucions per mantenir la comunicació entre barris limítrofes.

Denunciem la insistència de Red Elèctrica Espanyola de construir una Línia de **Molta alta Tensió (MAT)** que creuaria la Serra de Collserola, des de Santa Coloma de Gramanet fins Sant Just Desvern, no és compatible amb un Parc Natural. El plànol oficial de 2013, es va fer quan Collserola era un Parc Natural.

Lluny d'acceptar aquesta nova MAT, demanem un pla per desmuntar el tram excessiu de línies d'alta i mitjana tensió que creuen el Parc Natural i han provocat alguns incendis forestals. El polèmic tram de la MAT per Collserola està inclòs en la planificació energètica de l'Estat 2012-2020 i comportaria aixecar 35 torres de 70 metres d'altura i l'eliminació de la vegetació al seu pas.

La línia fèrria dels **Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC)** i l'**autopista dels Túnel de Vallvidrera** són dues infraestructures, construïdes abans de la declaració del Parc Natural, que generen problemes

Barris de Muntanya de Barcelona

de connectivitat biològica, de contaminació, tant acústica com atmosfèrica, a un entorn que hauria d'estar protegit d'aquest tipus d'agressions. Calen mesures correctives i efectives que disminueixin els impactes associats, efectes de barrera i els nivells actuals de soroll ocasionats pels FGC i l'autopista.

La **cobertura de la Ronda de Dalt** s'hauria d'haver plantejat en el moment de la seva construcció així com haver acollit una línia de metro. La cobertura de la Ronda de Dalt al seu tram de la Vall d'Hebrón és un deute històric de la ciutat amb els habitants d'uns habitatges que ja havien estat construïts abans de la Ronda les va aïllar de la ciutat que s'estén als barris veïns de muntanya. Els nivells de contaminació acústica, lumínica i ambiental que genera la Ronda de Dalt sobre aquests habitatges són una barrera infranquejable entre la ciutat i Collserola.

Demaneu que s'acabi amb l'aïllament i es faciliti la connectivitat, corredors verds que s'ampliï la protecció a les zones de transició i preparc.

9. Un Pla de descontaminació de la Serra de Collserola ha de tenir objectius concrets avaluables i ha d'incloure, a més de la prevenció de la contaminació atmosfèrica dels vehicles, l'eliminació de l'ús dels plaguicides de síntesi, l'amiant, substàncies tòxiques a la llar i al medi ambient laboral. La greu contaminació atmosfèrica denunciada per les institucions comunitàries demana una acció específica dins del pla que la Generalitat de Catalunya està obligada a desenvolupar com a conseqüència de la declaració de Zona d'Especial Contaminació Atmosfèrica de municipis de les comarques del Vallès, Baix Llobregat i el Barcelonès. Collserola rep contaminació atmosfèrica de les poblacions i d'instal·lacions industrials com la cimentera Lafarge de Montcada i Reixac, ciments Molins i la cimentera de Sant Feliu, dins l'espai natural.

Demaneu que, tant els serveis del parc, com els serveis contractats, com els dels diferents municipis del Parc Natural **deixin de fer servir herbicides** com el glifosat, cancerigen per la vida humana, i substàncies tòxiques de la química de síntesi, plaguicides, tant en les masses boscoses, les voreres i la jardineria pública i privada com en les activitats agràries.

La **contaminació acústica** provocada per la circulació de vehicles. S'ha de garantir el respecte de nivells compatibles amb la salut establerts per l'Organització Mundial de la Salut i que el conjunt del Parc Natural sigui considerat ZEPQA (Zona d'Especial Protecció de la Qualitat Acústica).

10. Demaneu que els barris de muntanya i el conjunt del Parc Natural de la Serra de Collserola s'integrin dins l'**Estratègia catalana Residu Zero** per

Barris de Muntanya de Barcelona

reduir la quantitat de residus. Aquest pla ha de comprometre en especial a la població resident dins i al seu voltant del parc, tot facilitant la recollida selectiva en origen, porta a porta, en especial de la fracció orgànica i la construcció de compostadors comunitaris i petites plantes de compostatge d'alt valor afegit.

11. Les activitats econòmiques dins i al voltant del Parc Natural han de respondre a criteris de sostenibilitat ecològica i defensa del bé comú. Les inversions especials i específiques necessàries han d'estar basades en la compra i contractació pública verda, ecosocial. En tot cas, les activitats de lleure han d'evitar la freqüentació invasiva, la celebració d'activitats esportives necessitades de circuits i escenaris adients.

Collserola és un espai idoni per a la **recerca d'alt nivell** sobre la gestió i la conservació de la biodiversitat i dels sistemes naturals en entorns metropolitans així com per al desenvolupament d'activitats de recerca ciutadana i d'educació ambiental, motiu pel qual s'han de potenciar aquestes activitats enfront d'altres més impactants que no tenen sentit en un Parc Natural.

12. La seguretat ambiental de les persones que viuen al Parc Natural i el seus voltants ha de prevenir els riscos i l'actuació immediata davant d'incendis forestals, les ventades, les pluges torrencials, les ones de calor, el fred extrem. La dotació de recursos, en especial els que sorgeixen de l'organització comunitària, l'acció preventiva i l'accessibilitat dels serveis d'urgència ha de ser l'adient. Cal un pla especial de seguretat ambiental que inclogui alhora normes d'obligat compliment dels habitants del Parc Natural.

13. Promoure la generació d'electricitat i aigua calenta sanitària amb energies renovables inclou l'aprofitament racional de la biomassa de treballs d'ordenació forestal i la generació elèctrica de proximitat per mitjà de plaques solars fotovoltaïques o d'altres sistemes de generació sempre que no generin cap efecte significatiu en l'entorn natural dins i al voltant del Parc Natural. Aquesta generació elèctrica contribuirà a disminuir el paper de la xarxa de subministrament aèria.

14. Demanem també un **Pla de mobilitat** que aconseguixi reduir l'impacte de l'autopista i el túnel de Vallvidrera, tot evitant el col·lapse en hores punta de la xarxa vial. Declarar la pacificació del trànsit a tot l'àmbit de les vies que creuen el parc. En quant al preu del transport públic caldria considerar tot el territori del Parc Natural com Zona 1 del sistema tarifari integrat de transport i dotació de transport nocturn i festius.

15. El control de les poblacions d'animals i d'espècies vegetals invasives i exòtiques.

El control de la població de les colònies de senglars que, ha de ser fet amb respecte a partir de mitjans anticonceptius, tot considerant-los fauna autòctona d'un Parc Natural.

L'increment del nombre **d'espècies vegetals i animals exòtiques** i de la seva abundància, és un risc per a la conservació de la biodiversitat, motiu pel qual els gestors del Parc Natural han de dur a terme actuacions específiques de prevenció de noves introduccions i de control de les espècies que puguin causar efectes negatius.

16. La protecció del patrimoni cultural, material i immaterial, del Parc Natural i el seu entorn necessita d'un pla especial de protecció que inclogui la catalogació i protecció dels propis camins, construccions, elements singulars, restes arqueològiques i edificacions històriques, especialment masies. Cal millorar el viari, mobiliari urbà i la senyalització del parc i pre-parc.

17. La protecció de Collserola no serà efectiva sinó se solucionen els problemes de **fragmentació interior i de manca de connectivitat** amb els espais naturals que l'envolten. La figura de Parc Natural s'ha d'estendre a determinats espais de l'interior de la serra que n'han quedat exclosos o que en un futur es puguin desclassificar o desprogramar, mentre que els previstos Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola i Pla Director Urbanístic Metropolità, han de garantir la preservació dels espais amb valor connectiu del seu entorn.

18. La participació cívica i veïnal ha de millorar substancialment, tot combinant el compromís del voluntariat, la custòdia del territori, la participació veïnal a la presa de decisions... El consell consultiu del Parc Natural, a hores d'ara és un instrument merament informatiu, no es suficient i hauria d'esdevenir un òrgan de gestió col·legiat on les polítiques ecològiques i ambientals a aplicar es decideixen sempre de manera consensuada amb la ciutadania, amb una especial sensibilitat cap els residents als barris de muntanya i els col·lectius socials interessats.